

Motion till riksdagen 2005/06:N308

av Maria Larsson m.fl. (kd, m, fp, c)

En ny tillväxtpolitik för Jönköpings län

Motionen delad mellan flera utskott

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att göra det mer lönsamt att anställa och driva företag.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om sänkta arbetsgivaravgifter och skatter.¹
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att öka riskkapitaltillgången.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att minska regelverket.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om avdrag för hushållstjänster.²
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om ny struktur på arbetsmarknadspolitiken.³
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att avskaffa medfinansieringen i sjukförsäkringen.¹
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om nystartsjobb.¹
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om Jönköpings län som försökslän för entreprenöriella förslag.¹

¹Yrkandena 2 och 7–9 hänvisade till SfU.

²Yrkande 5 hänvisat till SkU.

³Yrkande 6 hänvisat till AU.

Fel! Okänt namn på

Motivering

Sverige står inför betydande utmaningar. Alltför många saknar ett jobb att gå till. Allt färre arbetstimmar blir utförda och antalet företagare minskar. Allt färre väljer också att starta och driva företag. Det privata företagandet är centralt för samhällets utveckling. Vårt välstånd, och möjligheterna att få fler människor som idag är sjukskrivna tillbaka i arbete, bygger på att fler entreprenörer kan och vill driva företag och engagera sig som arbetsgivare. Den växande arbetslösheten, det sjunkande antalet arbetade timmar och det minskade antalet företagare är ett uttryck för att Sverige är på fel väg. För att vända utvecklingen och skapa fler jobb måste det bli mer lönsamt att arbeta, mer lönsamt att anställa och enklare för den som förlorat jobbet att ta sig tillbaka till arbetsmarknaden.

Jönköpings län är entreprenörlänet och har sedan lång tid tillbaka varit småföretagens centrum. Totalt finns 24 570 företag i länet varav 11 949 är jordbruksföretag. Regionen domineras starkt av tillverkningsindustrin. Stora branscher är verkstadsindustrin och plast- och gummiindustrin. Länet har också många företag i branscher som baseras på skogsråvara som sågverk, träindustri, pappers- och massfabriker samt småhustillverkning. En annan viktig sektor är transportnäringen som har expanderat kraftigt.

Den välkända Gnosjöandan med samarbete och nätverksbygge istället för konkurrens stod för en tidig klusterbildning som har stor betydelse i länet och i landet. Många av de små och ofta familjeägda företagen är underleverantörer till de stora svenska företagen inom fordons- och telekomsektorn.

Dessvärre har förutsättningarna för ett expansivt näringsliv minskat i hela landet, så också i vårt län. Nyföretagandet i Jönköpings län har mellan åren 1997 och 2003 minskat med drygt 100 nystarter per år. Kommunstatistiken ger en splittrad bild men bäst är nyföretagandet kring Jönköping där utbildningsstatsningarna varit störst. Det låga nyföretagandet är mycket oroande i ett län där entreprenörsandan borde gå i arv till nästa generation. Den höga sysselsättningen är en del av förklaringen men inte hela förklaringen. Vad gäller andelen kvinnliga företagare erhöll Jönköpings län år 2000, föga smickrande, landets sämsta placering med sina 24 procent. Våren 2005 hade konjunkturläget bland Jönköpings läns småföretag försvagats sedan Småföretagarbarometerns mätning 2004. Nedgången är en motgång för länets småföretag och konjunkturindikatorn, alltså summan av nettotalen för beställningar, omsättning och sysselsättning i länet, har fallit från 77 till 65. Företagen i Jönköpings län hamnar därmed under riksgenomsnittet.

Sysselsättningstillväxten i länet är fortfarande negativ. Det har under den senaste tolv månadersperioden avskedats fler personer än det nyanställts. Utisikterna att expandera betraktas av länets företag som mycket små, och regelverket kring arbetsrätten, medfinansiering i sjukförsäkringen och bristande tillgång på riskkapital listas av länets småföretag som några av huvudorsakerna. Inom tjänstenäringarna nämns särskilt brist på extern finansiering. Den internationella konkurrensen samt en viss konjunkturavmattning har påverkat företagets lönsamhetsutveckling som nu befinner sig på historiskt låga nivåer.

Fel! Okänt namn på

Allians för Jönköpings län lägger en motion som ska ge fler jobb i nya och växande företag. Vi gör det utifrån de behov och möjligheter som finns i vårt län. Utöver de faktorer vi pekar på i denna motion är infrastruktur och utbildning nyckelområden att utveckla för att tillväxt ska ske. På dessa områden lägger vi därför separata motioner med en utvecklad politik.

Gör det mer lönsamt att anställa och driva företag! Under alltför lång tid har företagare från socialdemokratiskt håll enbart betraktats som outtröttliga skatteobjekt. Inte sällan har attityden varit att de flesta företagare är potentiella skattesmitare som behöver klämmas åt genom fler och hårdare regler. Detta har lett till ett ständigt växande regelverk och kontrollmaskineri.

Det är förödande för Sveriges fortsatta utveckling att Socialdemokraterna, i regeringsställning, har en så negativ grundinställning till företagande. Om man blir rik på att spela ishockey, sjunga eller spela bingo är detta berömvärt. Men om man som företagare under vissa perioder tjänar stora pengar är det inte alls lika berömvärt. Detta trots att företagare skapar arbetstillfällen och ökade skatteintäkter i långt större utsträckning än idrottare, bingomiljonärer och underhållningsartister. I Sverige finns i dag bara hälften så många företagare som i flera andra länder på en jämförbar utvecklingsnivå. Det visar en studie som presenterats av Zlotan Acs, Magnus Henrekson och Stefan Fölster. Svenska män och kvinnor har svårt att spara ihop en nettoförmögenhet beroende på skattetrycket. Utan egna besparingar törs många inte starta eget företag. Här krävs förändringar.

Sänkta arbetsgivaravgifter för småföretag

De nuvarande problemen på arbetsmarknaden och de långsiktiga välfärdsutmaningar som Sverige står inför kan i första hand lösas genom att fler arbeten skapas inom den privata sektorn. Vi vet att de små och medelstora företagen i tjänste- och tillverkningssektorn har stor potential att skapa nya bärkraftiga arbeten. I Jönköpings län finns stor potential att växa för denna sektor. Alliansen vill underlätta för företag som vill växa och som tvekar inför de kostnader som är förknippade med anställningar. Till skillnad från regeringen vill vi främja tillväxt i alla mindre företag, inte endast i enmansföretag. Vi föreslår därför ett riktat stöd för nyanställningar som innebär att personalstyrkan växer.

Riktlinjerna för den sänkning av arbetsgivaravgifterna som vi föreslår är att

- den ska vara permanent så att de minsta företagen vågar använda den till att nyanställa personal,
- den ska gälla fler små företag än enbart enmansföretagen,
- den ska ge de berörda företagen möjlighet att anställa mer än en person med
- reducerad arbetsgivaravgift.

Alliansen är övertygad om att en riktad – permanent – sänkning av arbetsgivaravgifterna är ett effektivare sätt att snabbt skapa varaktiga arbetstillfällen än fler tillfälliga arbeten i offentlig regi, vilket är vad Socialdemokraterna föreslår.

Fel! Okänt namn på

Rättvis beskattning av fåmansbolag

Det regelverk som idag omger fåmansbolagen är krångligt och innebär att det egna ägandet diskrimineras. Därmed hämmas tillväxten och entreprenörskapet. Samtidigt är det svårt för många företagare att få tillgång till riskkapital. Det krävs en omfattande reformering för att avskaffa diskrimineringen, främja nyföretagandet och kapitalförsörjningen samt minska regelkrånglet.

Avskaffa förmögenhetsskatten

Precis som när det gäller arbetsinkomster har Sverige en internationellt sett hög beskattning på kapital. Numera är vi också ett av få länder som fortfarande tar ut en löpande skatt på det kapital som enskilda privatpersoner lyckats arbeta ihop. Till skillnad från det arbete som inkomstskatterna tas ut på är dock kapitalbasen en mycket rörlig skattebas. Kapitalmarknadernas internationalisering har också gjort det enkelt för förmögna personer att flytta kapitalet till länder med lägre beskattning. Skatteverket och SCB räknar med att svenskar har uppemot 750 miljarder kronor i obeskattat utlandssparande. Pengar som skulle kunna göra stor nytta om de investeras i svenska företag och affärsidéer på hemmaplan, också i vårt län.

Mer riskkapital till småföretag

För att kunna starta ett företag eller utveckla en befintlig verksamhet krävs kapital.

Ett fungerande finansieringssystem är centralt i en fungerande näringspolitik. Grundläggande för ett fungerande system är att banker och andra privata finansärer finns på marknaden och kan satsa. Idag råder stor brist på finansiering i tidiga skeden av en affärsidéns utveckling.

I Sverige och Europa är tillgången på riskvilligt kapital betydligt sämre än i USA. Därför har EU antagit en handlingsplan för ökad tillgång på riskkapital i Europa. Det är framförallt en markant brist på privata aktörers möjlighet att skapa ett kapital och incitament att använda det i ett riskvilligt satsande i svenskt näringsliv. Vi vill öka de möjligheterna. Avskaffande av förmögenhetsskatten är ett sådant förslag. Sverige måste få ett kontinentalt företagsklimat. Svenskarna ska i samma utsträckning som andra européer kunna hjälpa släktingar, vänner och kollegor som driver egna företag. Det är när personligt engagemang, entreprenörskap och privat kapital hittar varandra som vi får tillväxt!

En småföretagare som säljer sitt företag måste betala mellan 30 och 55 procent skatt på de vinster han eller hon gjort i företaget. Detta gör det betydligt svårare för någon att investera de tjänade pengarna i ett nytt företag. Vi

föreslår att småföretagare får rätt till uppskov med vinstbeskattningen om de investerar vinsten i ett nytt onoterat företag.

Vi vill också underlätta för privatpersoner att investera i riskfyllda projekt genom att införa ett särskilt riskkapitalavdrag. Riskkapitalavdraget ska vara permanent. Avdragsrätten ska ses som en kompensation för den större risk det innebär att köpa aktier i små, onoterade företag.

Minska regelkrånglet och byråkratin

Idag är det krångligt att vara företagare. Regelverket är både omfattande och invecklat, och för varje år som går läggs nya regler till de gamla. Svenska företag ska rätta sig efter 20 000 sidor företagsregler, och Statskontorets senaste undersökning visar att 75 olika myndigheter begär in uppgifter från företagarna på 1 150 olika blanketter. Det innebär att ett vanligt företag med upp till 20 anställda har kostnader för att administrera skatte-, arbetsmarknads- och miljöregler på 30 000 kronor per anställd varje år. Sammantaget beräknas företagens administrativa kostnader till följd av regelverket uppgå till mellan 60 och 70 miljarder kronor per år. Socialdemokraterna inledde 1998 ett regel-förenklingsarbete. Sedan dess har 2 750 nya regler tillkommit medan knappt 1 000 försvunnit. Nettotillväxten är alltså 1 750 nya regler.

Vi vill öka tempot i regelförenklingen, och verkligen minska den administrativa pålagan på företagen. Det handlar bl.a. om att

- systematiskt kartlägga företagens administrativa kostnader för regelbördan,
- införa ett tydligt mål om att minska företagens administrativa kostnader för regelverket med 25 procent till 2010,
- genomföra en obligatorisk konsekvensanalys av alla förslag till nya regler,
- göra det lättare att få F-skattsedel,
- undanta små och medelstora företag från revisionsplikten,
- förenkla redovisningsreglerna för enskilda näringsidkare och
- förenkla företagens månatliga momsdeklarationer.

Därutöver måste både miljöbalken och plan- och bygglagen förenklas.

Avdrag för hushållstjänster

I Jönköpings län dominerar tillverkningsindustrin. Här finns en stor potential för tjänstesektorn att utvecklas, också för tjänster som sker i hemmiljö. Alliansens partier är överens om att införa ett avdrag för hushållstjänster som motsvarar 50 procent av arbetskostnaden och får utnyttjas upp till högst 100 000 kronor per år och hushåll.

Vi är övertygade om att det finns en stor potential att åstadkomma nya varaktiga arbeten i företag som erbjuder de tjänster som hushållen normalt utför själva, men som de till följd av höga skatter antingen låter bli att konsumera

Fel! Okänt namn på

eller köper svart. Detta skulle med ens leda till en växande reguljär arbetsmarknad för okvalificerad arbetskraft, där många idag tvingas in i osäkra svartjobb för att över huvud taget kunna försörja sig genom arbete. Ett hushållstjänstavdrag skulle också underlätta för många arbetande barnfamiljer, öka arbetsutbudet bland ensamstående samt bidra till en jämnare arbetsfördelning mellan kvinnor och män i hemmet.

Mer konkurrensutsättning av den offentliga verksamheten

Det som är beslutat att vi gemensamt ska finansiera, den s.k. generella välfärden, kan utföras av olika entreprenörer. I vårt län sker det i mycket liten utsträckning. I Stockholmsområdet sker det i stor utsträckning och erfarenheterna därifrån visar att resultatet blir lägre pris och bättre kvalitet, ökad valfrihet, ökad trivsel hos personalen som kan påverka mer osv.

Idag utgör lagen om offentlig upphandling ett hinder för att få en bra och rättssäker hantering vid köp av tjänster. Lagen har skrivits för köp av varor och passar därför dåligt som lagstiftning vid tjänsteköp. En översyn av lagen med förslag på revideringar som underlättar offentlig upphandling av tjänster bör göras.

Ny struktur på arbetsmarknadspolitiken

I vissa av länets kommuner har arbetsförmedlingarna arbetat aktivt med båda parter, såväl arbetssökande som arbetsgivare. Forskning (IAU) visar att arbetsförmedlingar som har täta arbetsgivarkontakter lyckas bättre i sitt förmedlingsarbete. Vi vill prioritera ökade resurser för matchning mellan arbetssökande och lediga jobb. Vaggerydsmodellen kan tjäna som modell för matchningsverksamheten i hela landet. Här låter man flera arbetssökande rotera runt bland flera arbetsgivare under några veckor på vardera stället. Då får arbetssökande och arbetstagare chans att lära känna varandra och anställningar sker då ofta. När utbildning av arbetslösa ska ske måste tjänsterna upphandlas så att fler utbildningsanordnare får chans att lägga anbud.

Avskaffa medfinansieringen i sjukförsäkringen

Det s.k. Gnosjöupproret startade som ett uppror mot den tredje sjuklöneveckan. Det var beslutet som fick bågaren att rinna över hos luttrade småföretagare som försökt hantera misstänksamma attityder, skärpta skattekrav och

Fel! Okänt namn på

hårdnande konkurrens under lång tid. De reste sig som en man och sa: Nu räcker det. Nu klarar vi inte mera.

Delvis som ett resultat av upproret togs tredje sjuklöneveckan bort men ersattes av det s.k. medfinansieringsansvaret som innebär att företagaren delfinansierar hela sjukskrivningstiden om den är på heltid.

Medfinansieringsbeslutet innebär att man fortsätter att vältra över kostnader för sjukfrånvaron på arbetsgivaren, oavsett sjukdomsorsak. Detta trots att bara hälften av all ohälsa kan relateras till arbetslivet. Detta har medfört att arbetsgivare i allt större utsträckning väljer att inte anställa, utan antingen rationalisera hårdare eller att använda sig av bemanningsföretag.

Medfinansieringen har också lett till, vilket är oerhört beklagligt, en ökad selektering på arbetsmarknaden. Den som varit långtidssjukskriven, är kroniskt sjuk eller har funktionshinder har fått en ännu högre tröskel in till arbetsmarknaden.

Idag är arbetsgivare försiktiga med att nyanställa människor då kostnaderna för en sjuk medarbetare är stora. Både ur samhällets och ur den enskildes perspektiv är det angeläget att minska sjukfrånvaron.

Nystartsjobb

Arbetsmarknaden måste reformeras så att fler människor kommer i arbete. Det gäller inte minst de hundratusentals människor som av olika anledningar tappat fotfästet i arbetslivet, eller som aldrig fått chansen att etablera sig på den reguljära arbetsmarknaden. Alliansen menar att en politik som leder till att det lönar sig bättre att arbeta är en väg vi måste gå för att komma till rätta med dessa problem. Men det behöver också vidtas särskilda åtgärder för att ungdomar snabbt ska komma in på arbetsmarknaden och för att underlätta för människor som har en svag förankring i arbetslivet att komma tillbaka till arbetsmarknaden. Vi föreslår därför att nystartsjobb införs. Detta förslag innebär att arbetsgivaravgifterna tas bort helt för den som haft arbetslöshetsersättning, sjukpenning, förtidspension eller socialbidrag i mer än 1 år och att nedsättningen gäller under lika lång tid som vederbörande varit utan arbetsinkomst – dock i högst 5 år. Skatterabatten kan förlängas ytterligare i särskilda fall men först efter individuell prövning. Nystartsjobben riktas även till ungdomar mellan 20–24 års ålder och som varit arbetslösa i mer än 6 månader. För dem gäller skatterabatten dock i högst 1 år.

Jönköpings län som försökslän

Nya förslag behöver ibland testas i mindre skala innan de kan växlas upp till fullskaleprojekt. Vi föreslår därför att Jönköpings län, som är ett levande laboratorium med alla sina små och medelstora företag, får fungera som för-

Fel! Okänt namn på

sökslän för de av ovan nämnda förslag som behöver en prövoperiod och en prövoregion.

Stockholm den 21 september 2005

Maria Larsson (kd)

Bengt-Anders Johansson (m)

Tobias Krantz (fp)

Margareta Andersson (c)